

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК ХС. Ч. 214.

ДЖЕРСІ СІТІ і НЬО ЙОРК. СЕРЕДА, 9-го ЛИСТОПАДА 1983

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 9, 1983

No. 214. VOL. XC.

Р. КОНКВЕСТ І ДЖ. МЕЙС БУДУТЬ СВІДКАМИ В КОМІСІЇ СЕНАТУ

Вашингтон. — Український Американський Кокус інформує, що в переслуханні сенатської Комісії для справ хліборобства про причини штучного голоду в Україні візьмуть участь запрошені до того два знавці Великого голоду, не-українці — д-р Роберт Конквест і д-р Джеймс Мейс.

Як уже інформовано раніше, сенатська Комісія для справ хліборобства і УАК спільно мають вибрати свідків для переслухання Комісії, а за комісією є остаточний вибір.

Перша частина переслухання, які відбулися у вівторок, 15-го листопада ц.р., буде посвячена всьому штучно викликаному голоду в Україні у роках 1932-33. Після закінчення переслухання в цій справі Комісія буде розглядати теперішній стан хліборобства в СС-СР і його можливостей на майбутнє.

УАК повідомляє, що обидва запрошені свідки, д-р Р. Конквест і д-р Дж. Мейс, вже дали згоду стати переслуханням. Важливість переслухання лежить в тому, що залишиться історичний документ про події в Україні 1930-их років, записаний в Палаті Репрезентантів і Сенаті, а якщо Сенат прийме резолюцію ч. 70, то тим засудить політику СССР в Україні, що довела до штучного голоду, яким винищено 7 мільйонів населення.

Обидві ці акції, переслухання в сенатській Комісії для справ хліборобства і розглядання Сенатом резолюції, що її внесли сенатори Ернест Голлінгс і Піт Доменічі, є тісно пов'язані з собою і мають на цілі зацікавити ближче законодавчі тіла США минулою і сьогодишньою політикою СС-СР у відношенні до України.

Відбувся День ОН в Оттаві

з української участю

Оттава (УІБ-ОУПС). В зв'язку з проголошенням Дня Миру й для відзначення оснування Організації Об'єднаних Націй у 1945 році, Канадська Асоціація ОН влаштувала в понеділок 24-го жовтня, в Оттаві, "День ОН", в часі якого у бернатор Канади Едвард Шраер вручив цюгородній Нагороду миру ім. Лестера Б. Пірсона отцеві Жорж-Анрі Левскові з Квебеку за його віддану працю на полі міжнародного порозуміння й мирної полагоди конфліктів.

Увечері в приміщенні парламенту відбувся бенкет з головною доповіддю цьогогороднього медальста

Пірсона отцеві Жорж-Анрі Левскові з Квебеку за його віддану працю на полі міжнародного порозуміння й мирної полагоди конфліктів.

Увечері в приміщенні парламенту відбувся бенкет з головною доповіддю цьогогороднього медальста

Вшанують д-ра В. Михайліва

Нью Йорк. — Світова Координаційна Рада ІСНО у співпраці з громадськими жіночими, комбатантськими, молодіжними, фінансово-господарськими організаціями та товариствами влаштовують вечір у пошану провідного й заслуженого громадського та політичного діяча д-ра Володимира Михайліва в його 85-річчя.

В програмі вечора: слово голови СКР ІСНО — Павло Доржжінський; слово про Ювілей — д-р Зенон Городиский; виступ акторів — Володимир Кавки і Миколи Кавки-Мамай.

Вечір відбудеться в суботу, 12-го листопада ц.р., о год. 4:30 по полудні в Українському Народному Домі (долина залу), при 140 Дюга авеню в Нью Йорку. Вступ на вечір, включаючи вечерю — 15 доларів від особи. Зголошуватись можна на

Д-р Володимир Михайлів
адресу: ІСНО, 20-71 47-ма вул., Асторія, Н. Й. 11105, або телефонічно на число: (212) 626-2656.

Загинула у автомобільному випадку Х. Миськів

Ірвінгтон, Н. Дж. — У четвер, 3-го листопада 1983 року, загинула в автомобільній катастрофі 21-річна Христина Миськів, донька Дарі і Михайла Миськових, студентка психологічного факультету в Колорадському університеті.

Панахда відбулася у вівторок, 8-го листопада, о

Відбудеться наукова конференція ТУІА

Нью Йорк, Н. Й. — В суботу, 19-го листопада ц.р., о год. 4-й по полудні в Українському Інституті Америки, при 2 Схід 79-й вулиці (ріг 5-ої авеню), Товариство Українських Інженерів Америки влаштує наукову конференцію на тему: "Штучний голод в Україні в 1932-33 роках". Модератором конференції буде інж. Володимир Лехицький. Доповідатимуть:

проф. д-р Іван Самійленко — "Огляд політичних причин створення штучного голоду в Україні в 1932-33 роках"; проф. д-р Петро

У ФІЛАДЕЛЬФІЇ ВРОЧИСТО ВІДЗНАЧАТЬ 25-ЛІТТЯ МИТРОПОЛІЇ

Філадельфія, Па. — В суботу, 12-го листопада, тут почнуться дводенні врочистості відзначення 25-річчя встановлення Апостольською Столицею Митрополії Української Католицької Церкви в Америці, першим митрополитом якої був Владика Константин Богачевський.

Врочистості будуть проведені в благословенням новозбудованого Митрополічного Ординаріату наприкінці собору Непорочного Зачаття ПДМ. Цими врочистостями будуть також започатковані щорічні церемонії відзначення 100-річчя прибуття до ЗСА першого українського католицького священника о. Івана Волянського, а тим самим 100-річчя початку УКЦеркви в Америці.

Отця І. Волянського, на прохання вірних у Шенандо, Па., до ЗСА відправив львівський митрополит кардинал С. Сембратович. Першим священником УКЦ в Америці о. І. Волянський осів у Шенандо, де й збудував першу українську католицьку церкву в Америці.

Другим митрополитом УКЦ в Америці був Владика Амвросій Сенишин, третім — четвертим короткий час Владика Йосиф Шмондюк і Владика Мирослав Любачевський, теперішній Архiepіскоп — коадьютор Патріарха Йосифа. Українську Католицьку Митрополію в ЗСА очолює тепер Владика Стефан Судик, який недавно повернувся з Риму, де протягом місяця брав участь у Світовому Синоді єпископів.

Першою точкою врочистостей відзначення 25-річчя Митрополії УКЦеркви в Америці буде концерт в суботу, 12-го листопада ц.р., під час якого привітальне слово виступить Владика Стефан, а святкове слово Апостольський делегат в ЗСА, Архiepіскоп Піо Лягі. У мистецькій частині виступатимуть хори Митрополії, чоловічий хор "Прометей", інструментальне тріо "Калина" (Галина Стрілець, Нестор Цибірський, Тома Гриньків), співачка-сопрана Марта Коккошська-Мушійчук, піаніст Роман Рудницький і ансамбль бандуристів "Гомін Степів".

В неділю, 13-го листопада ц.р., миряни матимуть нагоду від 9-ої ранку до год. 1-ої по полудні оглянути новозбудований будинок Митрополічного Ординаріату, звідки будуть оглянуті вірні УКЦеркви в Америці. О год. 1:30 по полудні почнеться чин благословення цього будинку, учасниками якого будуть представники українських церковних, громадських та молодіжних організацій, а також делегати ветеранів та гучулів. Організації прибудуть в одностроях, або народній одязі, з прапорами та в одностроях, і миряни з ближчих і дальших околиць, з яких чимало прибуде в автобусах.

У чині благословення, як також в Архiepіській Божественній Літургії, яку служитимуть Владика, з проповіддю Владика Роберта М. Москаля, участь візьмуть майже всі українські Владика з Канади, гість з Югославії Владика Славомір Мікович, Митрополит Рутенсько-Візантійської Церкви Владика Степан Коніско, деякі єпископи латинської церкви, Патріарха Йосифа репрезентуватиме Архiepіскоп-коадьютор М. Любачевський, який під час бенкету, о год. 4:30 по полудні прочитав привітання від Блаженнішого Йосифа.

Під час бенкету промовлятимуть о. митрат Мирослав Харина, д-р Григорій Луцький, о. шамбелан Лев Мошар і Владика Роберт. Бенкет закінчиться словом Владика Стефана. Бенкет не матиме мистецької частини, бо для нього призначений концерт день раніше.

Учасником врочистостей буде почесний гість Митрополії УПЦ в ЗСА, Блаженніший Владика Метислав.

Громада в Нью Йорку відзначила Роковини Листопадового Чину

Нью Йорк, Н. Й. (В. Л.-ц). — Молитвами в українських церквах і традиційно вже Святою Академією відзначила місцева українська громада 65-ті Роковини Листопадового Чину, старанням Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітанського Відділу УККА під головуванням інж. Михайла Шпонтак.

Святочна Академія відбулася тут в неділю, 30-го жовтня ц.р., в залі Вашингтон Ірвінг середньої школи. Прозвучав американський національний гімн у виконанні С. Шкафаровського. Академію відкрив коротким вступним словом інж. М. Шпонтак про знаменні дати Листопада та української Визвольної Змагання в 1918-21 роках після розвалу російської і австро-угорської імперії. При тій нагоді М. Шпонтак привітав отців Свєвастіяна С. Шевчука з Української католицької церкви св. Юра і протоієрея Івана Ткачука з української православної церкви, учасників Листопадового Чину, сівочих стрільців, членів Української Галицької Української Армії УНР, ветеранів Закарпатської Січі, І УД УНА, УПА та всіх інших військових формацій.

Добре зіграні ансамблі бандуристів "Гомін" під мистецтвом керівництвом Володимира Юрєвчука прозвучали "Молитву за Україну". Святочне слово виступив гість з Нью Йорку д-р Михайло Снігурович, який широко накреслив етапи визвольної боротьби українського народу, зокрема його західної вітки, штучно уривки з поезій Лесі Українки, Івана Франка, Богдана Лепкого, Василя Симоненка та інших. Прелегент підкреслював, що Листопадовий Чин і боро-

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО В БРУКЛІНІ

Бруклін, Н. Й. — Заходами Об'єднаного Комітету Українських Організацій тут в неділю, 13-го листопада ц.р., о год. 1-й по полудні, в залі підпільної української школи, відбудеться Святочна Академія для відзначення Листопадового Чину. У програмі: святочне слово — М. Рейнович, виступ хору церкви св. Духа під керівництвом Лева Рейновича і гуртка бандуристів під орудою Л. Ларсон; сольові пісні Л. Рейновича, і дуети з Т. Шайдою, деклямації молоді. При фортепіані проф. Т. Левницький.

Появились роздуми В. Стуса про ситуацію в Польщі

Нью Йорк. (ЗП УГГ). — Невдоволені Закардонне Представництво Української Гельсінської групи одержало записки ув'язненого члена групи Василя Стуса з концтабору особливого режиму на Уралі. Уривок із цього цінного самвидавного документу, писаного в 1982 році, вже був опублікований в українській пресі з повідомленням, що повний текст табірних записок В. Стуса буде поміщений у журналі "Сучасність", ч. II за 1983 рік. Тут подастесь уривок Стусових роздумів про польський профспілковий рух та про Гельсінський рух у СРСР.

Автор табірних записок Василь Стус народився 8-го січня 1938 року. Визначний український поет і публіцист, він почав знавати переслідування ще від середини 1960-их років. У 1972 році В. Стуса заарештували та засудили до п'яти років таборів суворого режиму і трьох років заслання, визнавши його поетичну творчість (збірка віршів "Зимові дерева") і публіцистику за "антирадянську агітацію і пропаганду". Першу частину вироків він відбув у Мордовії, другу — на шахті в Магаданській області.

Через свою принциповість в обстоюванні людських і національних прав Василь Стус постійно зазнає особливого тиску і знущань: у таборі, на засланні, між ув'язненими. Участь у роботі Української Гельсінської групи, до якої він зголосився ще в заслання, привела В. Стуса в 1980 році знову за ґрати — тепер його засудили до 15 років неволі. Першу частину вироків —

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

УВ'ЯЗНЕНИЙ ПОЛЬСЬКИЙ дисидент Адам Міхнік заявив, що польський уряд живився фальшивими документами, зображуючи американський плян розхитування політичного положення в Польщі, які живився як доказ проти нього. Міхнік, засновник польського дисидентського руху КОР, називав підроблені документи проти нього у своєму листі до Збігнева Бжезінського, який був дорадником колишнього президента Джиммі Картера. Державний департамент заявив, що в березні так само, як і Бжезінський, ці підроблені документи були витвором КГБ.

БУРМА РОЗІРВАЛА дипломатичні відносини з Північною Кореєю і наказала совєтським дипломатам залишити країну на протязі 48-ох годин. Державне радіо Бурми заявило, що докази розслідували бурманськими спеціалістами, "переконливо доказали", що терористичний акт 9-го жовтня в мавзолеї в Рангуні, який убив 17 високих урядовців Південної Кореї, "був роботою терористів, приєднаних Демократичною Народною Республікою Кореї".

П'ЯТЬ ТАЄМНИХ ДОГОВОРІВ, заключених колишнім урядом Гренади з Кубою, Совєтським Союзом і Північною Кореєю, були опубліковані Адміністрацією президента Рональда Регена під кінець минулого тижня. Офіційні представники Вашингтону заявили, що договори включили військову допомогу в сумі 37 мільйонів доларів, засилання до Гренади кубинських військових інструкторів та інші військові заходи. Секретні документи, які потрапили до рук американців після зайняття острова, підтверджують попередню думку президента Рональда Регена, що Совєтський Союз і Куба перетворювали Гренаду у свій мілітарний бастион.

ІТАЛІЙСЬКА ПОЛІЦІЯ в неділю, 6-го листопада, провела нову розслідування одного епізоду підготування змови вбити Папу Івана Павла II 13-го травня 1981 року. Вона хотіла переконатися у правильності тверджень терориста турка Мегмета Алі Аджі, який стріляв до Папи і сильно поранив його, чин дієсно зустрічався з болгаром Теодором Айвазовим у його домі разом з Сергієм Антоном, який спільно готував замах на Папу. Італійський суддя Іларіо Мартеалья, який проводить розслідування замаху, разом з Аджею під охороною поліції пішли на вулицю, де мешкали болгарські представники, включно з Айвазовим. Завдання Аджі було пригрозити і вбити цей буйовник. Адже раз пройшов вулицю і не зупинився. Другий раз зупинився перед будинком, який мав вхід тогочасний, як будинок напруги, де і мешкав коліс Айвазов. Потім Адже вказав на нього. Сам Айвазов утік з Італії, як італійська поліція почала арештувати болгарів, заплізованих у змові вбити Папу.

РЕЧНИК ВІЙСЬКОМОРСЬКОЇ флотії ЗСА повідомив у неділю, 6-го листопада, що совєтський підводний човен, який має якісь технічні труднощі і вилупив на поверхню приблизно 500 миль від американського побережжя Південної Кароліни, дочекався іншого совєтського пароплава з Куби і при його допомозі повільно пливе в напрямі Куби. Речник також сказав, що американські військові кораблі та літаки пильно стежать за цим підводним човном, який має ядерні мотори і ядерну зброю та 90 членів екіпажу. Це найсучасніший тип совєтських підводних човнів.

СТРАХ ПЕРЕД СУВОРИМ раціональним харчовим продуктів та інших товарів в Польщі породив за останні велику паніку серед польського суспільства. Польське офіційне пресоє агентство повідомило в неділю, 6-го листопада, що в провінційних містах населення викуповує мило, сигарети, пральний порошок та інші товари.

ВАШІНГТОН ПІД СТРАХОМ ТЕРОРУ

Вашингтон. — У понеділок увечері, 7-го листопада, приблизно о год. 10:55, записаний на магнітофонну стрічку голос невідомого осібка повідомив урядового редактора вашингтонського щоденника "Вашингтон Пост", що озброєна група протиповітряної оборони проти американської інвазії на Гренаду і вступання в "Єдиний Стейтіт Америки у конфлікт в Лівані, підкладала бомбу у вестибюлі Сенату.

Точно о год. 11-й вночі бомба вибухла, вона експлуатувалась перед входом до церемоніального залу званої "Менсфілд рум", приблизно 30 футів від залу засідань Сенату, — заявив конгресмен Остин Мірфі, демократ з Пенсильванії.

Після отримання телефонічної погрози вашингтонська поліція і службовці

Федерального Бюро Інвестицій (ФБІ) оточили Капітоль непрохідним кільцем і повідомили про випадок Біллі Дім. Жертв в людей не було, бо в тій порі, крім сторожів, майже нікого немає в будинку Капітолю. Після вибуху коридори наповнилися густим чорним димом, але вогню не було, хоч дим дуже утруднював пожежникам можливість продистатись до місця вибуху. Бомба, чи в'язанка динаміту, знищила тільки тяжкі входові двері до згаданого приміщення, зруйнувала кусок стіни і пошкодила висічі в коридорі обрани.

Відповідальні речники застановлюються тепер над зміненням охорони Капітолю й інших публічних, а передусім урядових будинків, а поліція та ФБІ досліджує злочин дуже уважно.

39 ізраїльських вояків згинули в нападі

Тир, Ліван. — Шонайменше 39 ізраїльських вояків згинули під кінець минулого тижня у цьому ліванському місті внаслідок чергового терористичного акту, коли динамітом навантажений автомобіль в'їхав в головну квартиру ізраїльського війська. Вартовий на виході убив воїна вантажного автомобіля, але самого автомобіля зупинити не міг. Офіційні повідомлення кажуть, що 32 вояки були поранені, деякі серйозно.

Негайно після цього терористичного акту ізраїльські літаки зробили відплатний удар по гніздух палестинських терористів уздовж автошляху Беїрут-Дамаск, знищуючи командні пости, багато танків і артилерійських установок.

Беїрутське радіо повідомило, що відповідальність за терористичний акт в Тірі взяла на себе так звана група мусульманських жгад або "Мусульманська священика війна", одна із груп, які відповідають також за подібні самовбивчі напади на головну квартиру американської піхоти та головну квартиру французьких парашутистів у Беїруті.

Крім тих відбитих дій, які ізраїльці вже виконали, ізраїльський міністер оборони Моше Аренс заявив, що як тільки справа буде розслізнена, хто є дійсно винуватцем нападу на ізраїльську головну квартиру в Тірі, Ізраїль відповідно покарає винного, і рішуче, щоб подібне не повторилося в майбутньому.

Тим часом у неділю, 6-го листопада, в Єрусалимі хоронили жертв бомбового нападу в Тірі, уряд Ізраїля офіційно остеріг Сирію не підтримувати терористичні дії.

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони Каспар Вайнбергер і лідер республіканської більшості в Сенаті Говард Бейкер не виключають можливості військової конфронтації між З'єднаними Штатами Америки і Нікарагуа, а згідно інтервенції ЗСА, якщо Нікарагуа не припинить доставляти зброю до Ель Сальвадору для марксистських партизанів, і допомагати Кубі в експорті революції до інших латиноамериканських країн. Вайнбергер заявив, що квестія такої інтервенції не є відкритою під теперішню пору, але також не є закритою. Рішення в такій важливій справі повинен зробити президент Рональд Реген. Нікарагуа, як відомо, веде тепер посилену пропагандистську атаку, очевидно з допомогою Совєтського Союзу і Куби, на ЗСА і персонально на Президента. Наглядним доказом цієї брутальної і викликаючої поведінки були виступи нікарагуанських представників на форумі Об'єднаних Націй.

МОСКВА НАКАЗАЛА американському вченому Норману Зубіському, який перебував в СС-СР в рамках програми виміни, покинути Совєтський Союз правдоподібно за те, що він зустрічався з дисидентами жидівської національності під час свого перебування в Москві. Н. Зубіський був перед тим професором Пітсбургського університету.

ГОЛОВНІ КОНГРЕСОВІ комісії, зокрема Комісія озброєння в Палаті Репрезентантів, погодилися виділити для Ізраїля 300 мільйонів доларів, які будуть використані в З'єднаних Штатах Америки для дослідів над ізраїльською конструкційною бомбою "Лаві". Крім того Ізраїль отримає додаткових 250 мільйонів кредиту для закупів в ЗСА зброї і військового матеріалу для поповнення свого мілітарного арсеналу зменшеного генеру в зв'язку з війною в Лівані і введженням ізраїльських військових частин в тій країні. Існуючі закони забороняють виділення грошей на військові цілі поза Америкою, хіба що секретар Департаменту оборони надішле до Конгресу обособлене прохання, або у випадку війни ЗСА з іншою країною.

ЗБІГНСВ БЖЕЗІНСЬКИЙ, головний дорадник президента Джиммі Картера у справах крайової безпеки, заявив кореспондентам, відповідаючи на запитання чому він підтримував рішення президента Рональда Регена про висадку американських морських піхотинців на Гренаду, що ця острівна маленька держава була б в майбутньому прекрасним місцем для совєтських ядерних ракет середнього засягу СС-20, якими Кремль погрожує Вашингтону, якщо ЗСА розмістять свої ракети Першинг-2 і крилаті в країнах Західної Європи. На думку Бжезінського рішення Президента у відношенні до Гренади було на часі, бо за рік часу там правдоподібно були б розміщені совєтські ракети і ЗСА мусили б ризикувати війною з СС-СР, щоб їх звідти позбутись. Москва вже давно розвивається за відновленим місцем для своїх ракет, бо згідно з умовою підписаною між президентом Джаном Ф. Кеннеді і Нікітою Хрущовим, такі оферзивні ракети чи інша зброя не можуть бути розміщовані на Кубі.

РЕЧНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ президента Рональда Регена заявили, що Уряд ЗСА все ще розглядає справу поступування африканської держави Зімбабве, яка на форумі Об'єднаних Націй не підтримує політики ЗСА, або займатиме нестримні ставовища, але натомість коли йдеться про американську економічну допомогу, то її речники роблять старання, щоб отримати її якнайбільше. В Конгресі існує пропозиція, щоб дотеперішню допомогу у висоті 75 мільйонів доларів зменшити на 50 відсотків, а в майбутньому взагалі припинити, якщо уряд Зімбабве підтримуватиме політику СССР.

СВОБОДА **СВОБОДА**
Український щоденник Українська газета

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-9964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members \$1.25 a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00.
Для членів UNA \$1.25 місячно. За кожну зміну адреси — \$1.00.
Чеків і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Чорний кандидат на президента ЗСА

Джессі Джексон, 42-річний протестантський проповідник, проголосив у минулий четвер, що він таки рішився кандидувати у президентських виборах осінню наступного року і буде змагатися за отримання від Демократичної партії номінації як її офіційний представник. Це вже восьмий з черги претендент до Білого Дому і коли зголошування деяких попередніх кандидатів пройшло незаметно, кандидатура Джексона знайшла в Америці і поза нею голосний відгук. Бо це перший чорний кандидат на президента З'єднаних Штатів Америки і вона наче символізує ту велетенську зміну, яка прийшла в Америці за трохи більше, як сто років.

Бо Абрагам Лінколн у своїй передвиборчій президентській кампанії 1860 року вперше включив у свою політичну платформу боротьбу за скасування невольництва. Але щойно 1875 року схвалено закон — "Акт громадянських прав" — в якому формально і офіційно скасовано невольництво чорних. Коли взяти до уваги, що Палата Репрезентантів, Сенат, Найвищий Суд і військова генералія стали вже доступними для чорних, не враховуючи суди посаджених кількох міст включно з другим найбільшим містом в Америці, яким є Чикаго, то просто не хочеться вірити, що ще коло 120 років були в Америці чорні невольники, масово спрощувані з Африки на плантації у південних штатах. Коли різнонаціональна молодь в Європі захоплювалася повістю "Хата вуйка Тома" американської письменниці Гаріет Бічер Стів (1811-1896), то ніхто з нас, тодішніх школярів, не міг передбачати, що "вуйко Том" стане за сто років символом лакейського пристосування, образливого для чорних расових патріотів.

В останній оприлюдненій в довідниках статистики ЗСА нараховували три роки тому докладно 226,504,825 мешканців. У тому числі було 26,488,218 чорних. Вони розпорознені по всьому великому простору між двома океанами, але найбільше їх у великих містах — в Нью Йорку (найбільше скупчення в чорній дільниці Гарлему від 125-ї вулиці Мангеттену до 226), у столиці ЗСА Вашингтоні, у Філадельфії, Баффало, Рочестері, Ньюарку. Природний приріст чорних щорічно більший, як у білих і тому первісний загальний рахунок, що чорних є в Америці 10 відсотків, дещо підвищується у їхню користь. Проте це так порівняльно з білим населенням — меншина, яка здобуває собі становище посаджених різних міст тільки завдяки частині білих голосів.

На це й рахує Джессі Джексон. Недавно можна було прочитати в популярному ньюоркському щоденнику "Дейлі Нюз" докладну статистику стейту Нью Йорк, в якому є зареєстрованих 772,000 чорних виборців, з висновком, що Джексон не має найменших шансів виграти в цьому стейті правибори і тим паче не має найменших шансів отримати від конвенції Демократичної партії офіційну номінацію. Але після проголошення Джексоним його кандидатури можна було побачити почути на радіо-телевізії голоси видатних демократичних діячів, як ось губернатор стейту Нью Йорк Квоні і одного із президентських кандидатів сенатора Гленна, що не слід легковажити тієї чорної кандидатури, бо Джексон відзначається надзвичайним хистом агітатора і як "борець за людські права", популярний не тільки серед чорних, але й усіх інших еспаномовних та кольорових громадян і численних лівих демократів. Джексоніві, чули ми, може допомогти розбиття в Демократичній партії, наявним доказом чого є саме оціх аж вісім кандидатів, які у передвиборчій кампанії напевно атакуватимуть не тільки республіканського противника (Рональда Регена) але й один одного — демократів. Передовий демократичний кандидат, колишній віцепрезидент Волтер Мондейл, ніби легковажно висловився про цього нового чорного суперника, але Джексон зразу таки розпочав свою кампанію такою демагогічною риторикою (обіцяючи між іншим взяти на віцепрезидента жінку), що автоматично пригадується популярний вислів "В Америці все можливе".

Джексі Джексон кандидує не тільки, щоб задемонструвати, що чорні і взагалі кольорові мають в Америці силу, яка дозволяє на посагання і по Біллі Діму. Він має — за авторитетними коментарями — дійсно амбіцію стати першим чорним президентом Америки, а що передвиборча кампанія вимагає велетенських грошей, то — читаємо — Джексон рахує на кількомільйонний виборчий фонд, що його складуть не тільки його расові побратими з Америки, але й із Африки, відкіля привезли були його пра-пра-прадіда як невольника. Дивні Твої діла, Господи!

Москва від якогось часу, можна сказати від приходу до влади у З'єднаних Штатах Америки президента Рональда Регена, але фактично вже раніше після інвазії на безборонний Афганістан, веде широкомасштабну антиамериканську пропагандистську кампанію з метою дискредитувати політику Америки в очах некомуністичного світу і рівночасно оправдати свої власні збройні та оферзивні, пов'язані з локальними війнами й революційними зривами, політику, що її вона час від часу ініціює у різних частинах світу.

У зв'язку з переговорами в Женеві між делегаціями ЗСА і Советського Союзу, метою яких нібито є добитися підписання нового договору про редукцію міжконтинентальних ядерних ракет, кремлівські лідери тісно пов'язали свою антиамериканську і антизахідню кампанію з "мирними ініціативами", які просяляються не в скороченні власної — ядерної, як зрештою також і конвенційної зброї, а в організуванні масових демонстрацій на

Володимир Левенець

СОВЕТСЬКІ "МИРНІ ІНІЦІАТИВИ" І ПІДГОТОВА ДО ВІЙНИ

Захід, вістря яких звернене в першу чергу проти ЗСА і проти доброземної політики її теперішньої Адміністрації.

В останніх двох тижнях, коли став наблизитися речення розміщення американських ядерних ракет типу Першинг-2і крилатих в європейських країнах НАТО, "мирні ініціативи" речників комуністично-московської імперії поновились, з особливою увагою на уряди Західної Німеччини, Бельгії, Італії, Великобританії й інших, які вже погодились на розміщення ракет в грудні цього року, вважаючи їх тільки тимчасовим явищем, бо ракети — це пересувна зброя і її все можна забрати, якщо дійсно дійде до домовленості в цій справі між Москвою і Вашингтоном.

В містечку появилося відкритий лист генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Юрія Андропова з

обіцянками і погрозами, до яких приділяють багато уваги західні пафисти і капітулянти, але, на цілє щастя, ніхто з офіційних речників тих держав, які фактично рішають про долю сьогоднішнього світу. Нерівності і односторонні пропозиції Андропова радше мали на увазі відвернути увагу Заходу від 340 советських ракет типу СС-20, скерованих на західноєвропейські індустриальні центри і оправдати збройну перевагу СССР, яка напустила явраз під час тривання політики детанту. Ця політика, — як тепер заявляють численні західні політики, — була корисною тільки для Москви, бо саме вона довела до припинення Заходу, до інфільтрації західних сил, до створення трищини між Західною Європою і ЗСА та до наростання неврагистичних тенденцій серед деяких європейських народів, застрашених

советською нуклеарною зброєю.

Більш-менш таку думку заступають сьогодні речники Державного департаменту і Департаменту оборони ЗСА, які кінець-кінців зрозуміли політичну філософію Москви сперту на вченні Володимира Леніна, який заявляв, що спершу треба капіталістів приспати, а потім їм нанести нищівного удару. Він, як й теперішній його послідовник, не признавав політиці співіснування двох чи більше політичних систем і в своїх виступах авесь чаша наголошував на правильності ідей і боротьби пролетаріату, бо, мовляв, "боротьба повинна вестися під керівництвом пролетаріату, або під керівництвом капіталістів — середина нема. Всі, хто про це мріє, пусті мрійники, фантазери" (див. В. І. Ленін про Україну, частина II, ст. 546).

З цього і висновок, що раніша політика Заходу, яка спиралася на "реаліти", "дружні відносини з СССР" тощо, на протязі однієї тільки декади довела

лом у себе Скрипник відкрив страшний правду, що від цього штучного голоду загинуло вже вісім мільйонів селян по Україні... А це ж ще не був кінець цій нечуваній у світі загалді, справжній демографічній катастрофі, що спустошила Україну, забравши четвертинну її населення.

Попередній розквіт українського відродження та інших не-російських націй видно показав більшовикам, що червоно-російська імперія не може зберегтися без впровадження відповідних драконських заходів, зокрема на Україні, яка явно відірвалася від союзу, висуваючи домагаючи цілковитого "рівноправності".

В таких обставинах, щоб рятувати імперію, большевицька Москва рішила знищити і українцізацію і її носіїв, себто знищити національне відродження і голодом 1932-33 років знищити саму Україну. Кожному хіба стає зрозумілим, що, якщо б в Москві в 1932-33 роках люди переступали б на вулицях через трупи видуреного голодом російського населення, так як це діялося в Києві чи Харкові, де переступали горожани через трупи українського сільського населення, — комуністично-російський режим упав би. Та нікому в голову не прийшло б засіати вулиці російської столиці російськими трупами. Росій голод 1932-1933 років не зачепив. Про це свідчать факти, що українське населення, пухле з голоду, перешло кордон на російську сторону, щоб міняти на хліб олія та інші хатні речі. Хоч урожай там і там був однаковий...

Професор Константин Кононенко характеризує так тодішню ситуацію: "Глибоко помилується той, хто розглядає створений в Україні 1932-1933 роках голод як репресію, яку вжити для приборкання спротиву українського селянства проти (Закінчення на стор. 4)

Іван Кедрич

Баль Української Преси

Заповіджений на суботу, 19-го листопада ц. р. (авдитория св. Йосафата при 4521 Дистан вул. у Філадельфії, година 7-ма вечора), Баль преси — це щось більше, як тільки одна з карнавалових забав. Баль преси відбувався і відбувається в деяких країнах, між ними і в Америці як щорічний репрезентативний розвагові імпрези з доходом на добродійні цілі.

З початком 1930 років нашого сторіччя Товариство Писемників і Журналістів ім. Івана Франка (ТОПЖ) у Львові започаткувало щорічні Бали Української Преси, зворужуючись на таких імпрезах у Західній Європі. Нам було відомо, що на Баль преси у Відні з'являлися приходив канцлер Австрії і що на таку саму імпрезу у Парижі являвся прем'єр-міністр і то й президент Французької Республіки. Так само у Варшаві привітали на Баль преси бували найвищі польські державні достояння.

І Баль преси, організовані ТОПЖ-ем, відбувалися з участю всієї верхівки тодішнього західноукраїнського політичного, культурного і господарського світу. Розпочиналися ті Бали хоромом, в якому першу пару становили голова УНДО і Української Парламентарної Репрезентації д-р Дмитро Левицький і Марія Колтунюк, дружина директора "Дністра" Ярослава Колтунюка. Хорівид виводив завжди один із бардів Українського Стрілецького Лесу Лепкий. На Баль преси у Львові обов'язувалися для мужиків "фрак" (американці називають це "байт тай") — біла краватка, у відрізненні від "чорної" до т. зв. смокінга чи пак тукідо. З Балем преси не могла рівнятися навіть друга найкраща "старокарпачова" карнавалова імпреза — Вечерниці "Червоної Калини", — бо це вже були тільки "Вечерниці" — на які приходили обов'язково і масово колишні члени УГА і Діючої Армії УНР. Сьогодні із тих колишніх організаторів і учасників названих розвагових репрезентативних імпрез у Львові ледве чи ще хтось залишився — одиниці, що їх порахувати на пальцях...

Але традиція продикувала відновити і Баль преси і Вечерниці "Червоної Калини" також в Америці. Ініціатором Балів преси в Америці була Фінансова комісія жіночого СФУЖО, що її головою була і є Марія Харина, дружина о. митра Митрофанова. Щорічний Баль преси — 11-й з черги. Зорганізувати її переставив кожний такий репрезентативно-розваговий вечір вимагає великої праці. Він паде просто непосильним тягарем на плечі жертвенних філадельфійських громадян. Три роки тому вони рішили, що не всіля самі влаштувати буфет і бенкет і переверли Баль преси у великій балей залі репрезентативного Бенджамін Френклін готелю у центрі міста. Хоча зала була

повна, проте дуже мало зашишилося прибутку, що йшов на добродійні цілі, бо готель з тамошнім бенкетом коштував величезну суму. Тому пані рішили повернути до великої авдиторії, дуже гарної просторі залі, відповідно прикрашеної мистцем Романом Васильшином. Мистецьке оформлення запропонував лави неповторний Едвард Козак. Фінансова комісія Жіночих Організацій укладувала зразу же Баль преси разом із Спілкою Українських Журналістів (СУЖА). Перший Баль преси відбувся за головування у СУЖА Мстислава Дольницького, теперішнього головного редактора філадельфійської "Америки", — найбільше праці у тому першому Баль преси вклав тодішній меткий і повний ентізізму секретар СУЖА, покійний д-р Роман Криштинський. Поруч з М. Харіною, головою Філадельфійської комісії СФУЖО господарем цього річного Балу було голова СУЖА ред. Ольга Кузьмич. Чистий прибуток з Балів преси у Львові йшов на допомогу потребуючим допомоги дітям української культури, — тепер чистий дохід йде також на добродійні цілі. М. Харина сказала авторів цих рядків, що, мабуть, цей 11-й з черги Баль преси в Америці буде останнім. Коли б дійсно так сталося, то це була б велика шкода: це був би ще один доказ, що корнчить українська громада в діаспорі і затрачується пошана до традиції.

За традицією кожний з існуючих українських друкованих періодиків, газети й журнали, висилає по одній своїй предстанції на Баль преси. Вибирають з-поміж них кращі і дві князівні. Ідеться про вибори не тільки про красу кандидатки, бо, звичайно, всі ці молоді дівчата чарівні, але й про інтелектуальний стан, про зацікавленість такою молоді людиною, її членство в якійсь організації молоді й нахил до якогось творчого діла. Бажано, щоб обов'язково кожний український періодик в Америці вислав на Баль преси 19-го листопада цього року до Філадельфії свою молодшу предстанцію. Головою цьогоорічного жюри буде Лідія Крушельницька, славетна вчителька культури слова — вона й інші члени жюри дають гарантію, що вибір "краси" і "князівни" відбудеться справедливо, гладко і складно.

Це не пуста забава. Це продовження традиції, яка поставила собі за велику ціль: плекати в українців товаришську культуру, без якої нема потрібного культурного рівня й у загальному громадському житті. Ідеться теж, щоб не банально збрюкою під церквями чи листами на адреси завжди тих самих осіб збирати гроші на добру ціль, а зробити це так, щоб дійсно писемне було сполучення.

Проф. Полонська-Василенко послідовно проводить у своїх працях і обгрунтовує наукову концепцію історії України і Росії, що її створив Михайло Грушевський і що її прийняли не тільки українська, але й частково чужа історіографія.

(Продовження буде)

Михайло Ільків

ГОЛОД В УКРАЇНІ

В 1932—33 РОКАХ

замістьниши на цьому становищі Менделія Хатаєвича. (Явраз у 1933 році сільськогосподарський відділ ЦК Комуністичної партії в Москві очолював Лазарь Каганович, про що пише "Большевик" 1953), він же очолював "Центральну комісію по перевірці партійних рядів", керуючи "чистою" партією в роках 1933-1934, згідно з цим же енциклопедією (стор. 283).

Відомо, що в СССР ніщо не робилося на "українах" без виразного наказу з Москви і Центру, тобто від Сталіна і його найближчих "соратників". Постішив, привізши в Україну, продовжував забирати все істине, що ще в українських селян можна було забрати, включно з посівним зерном.

Отже голод був передірішений постановами ЦК ВКП(б) (явними і тайними). Передбачалося також вмирання українського населення від голоду і заселення України переселенцями з Росії. Ця вістка була надрукована на останній сторінці газети "Известия".

В засекреченій постанові ЦК ВКП(б) 24-го січня 1933 року з Москви було сказано і про розгром українців та українського відродження. Через півроку приблизно покінчили самобутством Микола Хвильовий і Микола Скрипник. Їхня смерть була протестом проти мільйонів жертв цього страшного голоду на Україні (хоч початково вони обидва сприяли колективізації). Большевицько-московські проповідники керували тоді доктринально, що український куркуль з'являється хлібопачею і ліквідувати його, а українські буржуазні націоналісти, до яких зараховано і українських комуністів, провадять українізацію. (Ще перед пострі-

Наталія Пазузняк

ПОСТАТЬ ВЕЛИКОЇ УЧЕНОЇ

II.

У той же час і пізніше студіює історію Київської держави, що видно з її публікацій: "До питання про християнство на Русі до Володимирів" (1917). "Кієв часів Володимира та Ярослава" (1944). "Київська держава і Захід" (1954). "Початок держави Русь-України" (1962). Н. Полонська цікавилася також виробництвом України, про що свідчать її праці про Києво-Межигірську фабрику порцеляни. Все ж Н. Полонська зосереджувалася головно на питанні розвитку південної України у всіх аспектах життя, при чому учена підкреслювала далекосхідне значення Запорозької Січі в процесах творення нового суспільства. До цього питання Н. Полонська опублікувала ряд праць (а між ними "Запоріжжя XVIII століття та його спадщина" в двох томах, за яку авторка отримала нагороду з Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих під час конкурсу на історичні праці, що був проголошений в 1967 році).

У 1940 році в листопаді Наталія Полонська-Василенко надала ступінь доктора історичних наук одноголосно ухваленою Вченою Радою Інституту Історії Академії Наук СССР в Москві після прилюдної оборони дисертації "Заселення південної України в середині XVIII століття". В той час жалда наукова інституція в Україні не мала права надавання докторату.

Ця дисертація була підсумком великої джерельної праці, опертої на документах, — не тільки на архівних матеріялах Києва, Харкова, Одеси, Катеринослава, Москви і Петербургу, але й на архівах Симферополя і Феодосії. Ця двотомова праця (40 аркушів) і три томи архівальних матеріялів виявляли, що південна Україна була завжди органічною частиною України й залишилася нею і в XVIII ст., що вповні могло відкинути накиненим їй назву "Новоросія". Використавши тисячі документів, Н. Полонська-Василенко доказала тривалу боротьбу Запо-

розької Січі проти російського імперіалізму і пов'язала з тим зріст південної України як відродження колишньої частини великокиязької Русі. Характеристично, що Н. Полонська за речами-лаштуванням давньоминулого побуту самих подій бачила українську людину, до якої вона ставилася з любов'ю і зрозумінням, що і пронизувало її творчість. Друком виийшла тільки перша частина (I том). II-ий том і архівні матеріяли були вивезені до Уфі під час евакуації перед німецьким наступом. Доля їх дотепер невідома. Авторка, однак, слідкуючи за появами статей на дані теми у советських виданнях, спостерегла, що советські історики використовують її втрачену працю і єдино там зібрані матеріяли.

У 1941 році Н. Полонська-Василенко прийняла обов'язки директора Інституту Археології Української Академії Наук у Києві. Друга світова війна із її спустошенням і з наслідками тоталітарних режимів — наперемінно — потрясла до основ і життям нашої ученої. У 1943 році вона емігрує спочатку до Львова, тоді на Захід, до Праги, а згодом до Німеччини. В Празі в 1943 році, як уже згадано, стає дійсним членом Українського Історично-Філологічного Товариства а в 1944 році професором Українського Вільного Університету, від 1946 року — УВУ в Мюнхені. В 1966 році Н. Полонська-Василенко стала деканом Філософського факультету УВУ. Від 1946 року Н. Полонська викладала в Українській Теологічно-Педагогічній Академії в Мюнхені. Своє перебування у дуже невідрадних побутових умовах наша вчена посвятила педагогічній праці в УВУ, її улюбленому університету та опрацюванню тих намічених тем, яких не встигла опрацювати під час війни і воєнного лихоліття.

У висліді цього останнього періоду появилися в еміграційній пресі та у збірниках ряд статей і розвідок її авторства, а вкінці — посмертне видання — монументальна двотомова "Історія України", що є збагаченням і синтезною дослідно-творчою працею всього її життя. Науковий доробок Н. Полонської-Василенко охоплює сотні позицій. Неповна ще бібліографія її праць появилася в 173-му томі записок НТШ, присвяченому українським ученим, знищеним большевицькою владою, з 1962 року (ст. 96-97). Вибір з бібліографії є також у виданні УВУ в німецькій мові "Zwei Konzeptionen der Geschichte der

Україне und Russlands", München, 1970 р. Хронологічна бібліографія її праць подана в збірнику УВУ з 1963 року на 80-ліття ученої (ст. 128-137, 170 позицій).

Основна тематика її творчості це: праісторія (на основі археологічних розкопок); рання історія України; дослідні Запоріжжя — у різних аспектах; заселення південної України в середині XVIII ст. і до кінця XVIII ст.; досліді доби Богдана Хмельницького. — Перезавласка угода: Україна під литовським і польським пануванням; доля Української Православної Церкви. Н. Полонська-Василенко писала також цінні спогади про українських громадсько-політичних і культурних діячів та про визначних жінок України.

У своїх загальних курсах історії, як "Історія України" (2-томник), Н. Полонська-Василенко виявляє силу історичної синтези, в дусі української державницької історіографії. На основі глибоких текстологічних студій літописів княжої доби у різних списках та на основі докладного знання літератури предмету Н. Полонська-Василенко проводить глибоку критику розбіжних коментувань спірних проблем історії. Згідно з твердженням Олександра Оглобина, Наталія Полонська — це репрезентативна київської історичної школи, основою Б. Антоновичем. Н. Полонська була ученицею проф. М. В. Довнар-Запольського, знавця Великого князя Литовського, Білоруси, України і Росії. Київська школа вплинула, твердить Ол. Оглобин, і на сферу інтересів ученої, і на методологію її дослідної праці. У неї культурно-політична і соціально-економічна сфера зацікавленості. Та все ж у протіву до істориків Київської школи, які приділяли головну увагу побуту історії народу, розвитку етнографії, культурним проявам та розвиткові соціальних відносин, — для Н. Полонської-Василенко найважливішою є тяглість державно-національних прямивань в українській історії.

Проф. Полонська-Василенко послідовно проводить у своїх працях і обгрунтовує наукову концепцію історії України і Росії, що її створив Михайло Грушевський і що її прийняли не тільки українська, але й частково чужа історіографія.

(Продовження буде)

КОЛИШНІ ПРЕЗИДЕНТИ Джиммі Картер і Джералд Форд заявили кореспондентам, що на їхню думку З'єднані Штати Америки не повинні активно вмішуватись до внутрішньої боротьби в Лівані і не підтримувати жадної фракції крім легально обраного уряду. Картер, наприклад, ніяк не погоджується з думкою, що ЗСА повинні відплачуватись мілітарно за самовбивчий атентат ліванських екстремістів на головну квартиру і житла американських морських піхотинців, бо така тактика могла б тільки поглибити кризу на Близькому Сході. Обидва колишні президенти братимуть участь у чотириденній конференції для обговорення проблем на Близькому Сході, що її влаштує керівництво Емори університету.

чене з корисним. Первісні нарікання деякого, що зала, де відбувається Баль преси у Філадельфії — далеко від центру, у дільниці Кренфорд, відпали, коли українські люди в Америці, славляти Господа, піднялись на вищий ступінь добробуту. „змоторизувалися“ так са-

Баль...

(Закінчення зі ст. 2)

мо, як інші різнонаціональні громади ЗСА.

Не було ні одного учасника всіх попередніх Балів преси у Філадельфії, який не виніс був з цієї імпреси найкраще враження, найкращий спомин. На деякі такі вечори приходив Владика, приходили найвидатніші місцеві і деякі замісцеві громадяни. І мило було дивитись на численну молодь обох статей, яка йде на такі бали для погідного і веселого переведення кількох годин у культурній атмосфері, в культурному колі земляків.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ

УНСОЮЗ!

Громада...

(Закінчення зі стор. 1)

кий, та „Бистра вода“, народна пісня в цій же обробці. Обидва згадані акомпанювали співацькі на банурах. Акомпаньямент для С. Шафаровського спочивав в руках Дозі Сигіди.

Другу концертну частину Свята започаткував співак С. Шафаровський. Поєдналися могутні звуки таких відомих композицій, як „Пісня про Отамана стрільця“, муз. Фоменка і „Ой, Дніпре, мій Дніпре“, муз. М. Лисенка. Авдотія тепер вітала співака, який розпоряджася сильним і добре вишкolenим голосом. Оля Шафаровська-Рудик вміло виконала монтаж-рецитацію „Листопадове Свято“, а М. Мандій-Волянська з глибоким відчуттям дві пісні: „Масва пічка“, сл. і муз. Л. Лепкого, обр. Г. Кита-

Появились...

(Закінчення зі стор. 1)

Записки з концтабору (уринок)

Чи не від самого Кисва стежу за подіями в Польщі. Хай живуть волонтери свободи! Вітася їхня (поляків) нескореність, їхній вєсенародний струс вражають робітництво, інтелігенція, студентство — все, крім війська і поліції. Коли так гнітуть події, то зазвара полум'я охопить і військо. Що тоді робитимуть Брежнев-Ярузельські? У тоталітарному світі немає жодного шпигуна, який би так відважно захищав своє польське і національне право. Польща подас Україні приклад (психологічно ми, українці, близькі; може, найближчі до польської натури, але в нас немає головно-го — святого патріотизму, який консолідує поляків). Як шкода, що Україна не готова брати лекції в польського вчителя.

Але режим СРСР і офіційної Польщі, відважившись боротися з власним народом найгрібшим політичним тиском, знову виявив свою антинародну сутність. Після Польщі так мені здається — вірити в московські ідеали може тільки останній дурень і останній негідник.

На жаль, не знаю, яке враження справила Польща на народі СРСР і концтабору. Професійковий варіант визволення — надзвичайно ефективний був би і для СРСР. Коли б початки зроблені інженером Клебановим, були підтримані по цій країні, уряд СРСР мав би перетворити себе на найсучаснішого антагоні-

та. Бо Гельсінкський рух — то вища математика для цієї країни, як, може, і національно-патріотичний. За те рух за житло й шматок хліба, рух за нормальну платню робітника — це мовна загальнорозуміла, прийнята... Я захоплений польськими звичаями духу і шкідую, що я не поляк.

Але чи стане польський приклад і нашим — ось питання. Польща підняла Росію після XIX століття, тепер вона продовжує свою спробу. Зичу найкраще до долі для польських інсургентів, с'єдіваюся, що поліційний режим 13 грудня не задушить святого полум'я свободи. Надіюся, що в підсвітлих країнах знайдуться сили, що підтримають визвольну місію польських волонтерів свободи.

З огляду на польські події ще примітніші стали вади Гельсінкського руху — бовгузливо-респектабельного. Коли б це був масовий рух народної ініціативи з широким програмним соціальним і політичним вимогом, коли б це був рух із задумом майбутньої влади — тоді він мав би якісь надії на успіх. А так — Гельсінкський рух схожий на немовля, що збирається говорити басом. Звичайно ж він і мав бути розгромлений, бо своїми жалюгідними інтонаціями передбачав цей погром.

Можливо, наступне оновлення влади в СРСР змінить шанси на краще, але покищо соціальний песимізм радянського дисидентства залізно аргументований.

В. Стус

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ

Владика Роберт, ГОЛОВА

має шану запросити загальн Українського Громадянства на врочистості відзначення

25-річчя Митрополії Української Католицької Церкви в Америці

які відбудуться

у Філадельфії, Па., у суботу і неділю, 12-13-го листопада 1983 року з такою ПРОГРАМОЮ:

Субота, 12-го листопада 1983 р., год. 4:30 по пол., зала Нортіст Гай Скул (Котман і Алгон вул.)

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

У програмі: Владика Митрополит Стефан — відкриття; Апостольський делегат у ЗСА Архiep. Піо Лягі — святове слово; виступи Об'єднаного хору Митрополії під диригентурою Осипа Лупана, чоловічого хору „Прометей“ під кер. Михайла Дябига (аккомпаньямент Ірина Гелех-Зварич); сольно оперної співачки сопрано Марти Кокольської-Мусіайчук (форт. супровід проф. Наталія Котвич), фортепіанове сольно Романа Рудницького, виступ інструментального тріо: Галина Стрілець, Нестор Цибірський, Тома Гриньків і ансамбль бандуристів „Гомін Стенів“ під мистецтвним керівництвом Юліана Китаєстого.

Неділя, 13-го листопада 1983 року

Год. 9-1-0: оглядини новозбудованого Митрополічного Осередку.
Год. 1:30 по пол.: благословення будинку Митрополічного Ординаріату.
Год. 2-га по пол.: АРХІЕРЕЙСЬКА ПОДЯЧНА БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ.
Год. 4:30 по пол.

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

в залі Сентер готелю при Кеннеді булевард

- Квитки на Концерт все ще можна набувати у філадельфійських крамницях: „Оріон“, „Космос“, Ганусей і Лукасевич в ціні \$17 дол.
- Квитки на Концерт і на Бенкет (25 дол. від особи) можна набувати у Стефанії Вовчак (817 Н. Френклін вул., Філадельфія, Па. 19123, тел.: (215) 627-4993).
- Хто не одержав запрошення на Концерт і Бенкет, того просимо негайно зголоситись до Сестри Миронії, тел.: (215) 627-0143.

Численною участю у врочистостях засвідчим наше прив'язання до Української Католицької Церкви, наших традицій, обрядів і виявів підтримки прагненням українського народу до самостійності.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ ВАШІНГТОНУ, Д. К.

впаштовує

ПРЕЗЕНТАЦІЮ ДЕБЮТАНТОК 1984 В СТОЛИЦІ ЗСА

на Новорічному Маланчиному Балі

в суботу, 14-го січня 1984 р. в залі "Indian Spring Country Club" Silver Spring, Md.

До танців приграватиме оркестра „ГАМА“

Зголошення дебютанток приймає О. МАСНИК, тел.: (301) 299-4397.

Нема то, як на СОЮЗІВЦІ

також і в ДЕНЬ ПОДЯКИ!

РОДИННИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ на СОЮЗІВЦІ

У „День Подяки“, четвер, 24-го листопада 1983 року, год. 1-ша по пол.

СПЕЦІАЛЬНИЙ
ТРАДИЦІЙНИЙ
СВЯТОЧНИЙ
ОБІД

На спеціальне
замовлення
ЦІЛИЙ ІНДИК
для родини.

Обіди
тільки
на
замовлення.

Дереворит
Я. Гніздовського

В суботу, 26-го листопада 1983 року

ЗАБАВА ори звуків Оркестри Аліка і Дорка

яку впаштовує 89-ий Відділ Союзу Українок Америки
Замовлення на ОБІД прошу слати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonsk, N.Y. 12446, або телефоном (914) 626-5641

ЛІСОВІ ЧОРТИ

запрошують на

ЗАБАВА — КОСТЮМІВКУ

Субота, 19-го листопада 1983 р.
Початок о год. 9-й веч.

Український Народний Дім
140 Проспект Авеню
Ірвінгтон, Н. Дж.
Оркестра „ТЕМПО“

Нагороди за найкращі костюми
Вступ: \$10.00, в костюмах — 5.00, студенти — \$6.00

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС

в Чикаго, Іллі.

щиро запрошує Вас на

СВЯТОЧНИЙ БЕНКЕТ

для відзначення 90-ліття найстаршого українського щоденника у світі «СВОБОДА», 50-ліття англомовного «УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА» та 25-ліття дитячого місячника «ВЕСЕЛКА».

Бенкет відбудеться 20. листопада 1983 р. о год. 1-й п.п. в гостинниці п-ї Галан при 2212 Вест Чикаго Авеню.

Під час Бенкету мистецька програма

Вступ на бенкет \$12.50.

Квитки вступу можна набути у секретарів Відділів УНС

та в українській книгарні або прошу телефонувати на ч. 227-0590

Щиро запрошуємо Українську Громаду взяти численну участь у бенкеті для вшанування визначних річниць української преси.

Комітет

В безмежному горю та з невмишним жалем повідомляємо, що в неділю, 6-го листопада 1983 року, по короткій але важкій недугі відійшов у Вічність на 50-му році життя наш Найдорожчий і ніколи Незабутній МУЖ, БАТЬКО, СИН, ЯТЬ І ШВАГЕР

бл. п.

АЛЕКСАНДЕР-АЛЬКО МАЄВСЬКИЙ

ПАНАХИДА буде відправлена в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Нью Йорку, в п'ятницю, 11-го листопада 1983 р., о год. 7:30 веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в суботу, 12 листопада 1983 р. з того ж похоронного заведення о год. 9-й ранку до церкви св. Юра, а після на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавид Бруку, Н. Дж.

Про молитовну злук Рідних, Приятелів та Знайомих просять:

дружина — ХРИСТИНА
донька — ЗОРАННА
син — АЛЕКСАНДЕР
мати — ТАТІЯНА
свати — СТЕФАНІЯ І ЛЕВ ПУШКАРІ
швагрова — ДАРІЯ ШУСТ з чоловіком ІГОРЕМ та дітьми
швагер — ОЛЕГ ПУШКАР з дружиною АДОЮ та дітьми

Замість квітів, просимо складати пожертви на Патріарший Фонд.

У ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
мого Незабутнього МУЖА

бл. п. проф.

ЮЛІЯНА КАМЕНЕЦЬКОГО

складно в його пам'ять
\$100.00 на НТШ і \$100.00 на УВАН.

Богослуження відправлено в церквах Стокτονі
і в Сан Франціско.

НАТАЛІЯ КАМЕНЕЦЬКА

бл. п.

ІЗИДОР РИЦАР

Для вшанування його пам'яті складаємо 500.00 доларів на ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ у Глен Коул, Н. Я.

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА

буде відправлена

в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Я.

у вівторок, 15 листопада 1983 р., о год. 8:30 рано

Родину і Приятелів просимо згадати його в молитвах.

Дружина — ЛЕСЯ

з дітьми і внуками

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши завершеному коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222